

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Par ES rīcību vidiskās atbilstības un pārvaldības uzlabošanai””

(COM(2018) 10 final)

(2018/C 283/11)

Ziņotājs: **Arnaud SCHWARTZ**

Apspriešanās	Eiropas Komisija, 12.2.2018.
Juridiskais pamats	Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pants
Pilnsapulces lēmums	16.1.2018.
Atbildīgā specializēta nodaļa	Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sa- nāksmē	3.5.2018.
Pieņemts plenārsesijā	23.5.2018.
Plenārsesija Nr.	535
Balsojuma rezultāts	192/02/05
(par/pret/atturas)	

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) atturīgi vērtē šo paziņojumu, jo, ņemot vērā pašreizējo vides degradācijas stāvokli, Eiropas Komisijas iesniegtais rīcības plāns vidiskās atbilstības un pārvaldības uzlabošanai ir pārlietu piezemēts un tajā trūkst līdzekļu.

1.2. EESK nostāja ir piesardzīga vēl jo vairāk tāpēc, ka Komiteja piekrīt Komisijai un atzīst, ka nepietiekamā to mehānismu ievērošana, kuru mērķis ir nodrošināt vides tiesību aktu īstenošanu un vides pārvaldību, diemžēl ir viens no faktoriem, kas rada negodīgu konkurenci un zaudējumus.

1.3. EESK piekrīt Komisijas uzsvērtajam, ka pašreizējie pārkāpumi mazina pilsoņu uzticēšanos ES tiesību aktu efektivitātei, un aicina dalībvalstis un Komisiju mobilizēt ievērojamus finanšu līdzekļus, lai pieņemtu darbā papildu darbiniekus, kas kontrolētu, kā tiek ievēroti ES vides tiesību akti un kā tiek īstenota vides pārvaldība.

1.4. Kā norādīts paziņojumā “ES tiesību akti: labāki rezultāti līdz ar labāku piemērošanu”⁽¹⁾, “ES tiesību aktu pārkāpums nav ikdienišķs jautājums”, un tas būtu nopietni jāņem vērā. EESK uzskata, ka jautājums par neatbilstību ES tiesību aktiem ir jārisina pietiekami augstā līmenī un nekavējoties, taču izskatāmajā paziņojumā tas nav darīts⁽²⁾.

1.5. Paziņojums attiecas vienīgi uz spēju veidošanu un atbalstu dalībvalstu līmenī. Neviens no minētajām darbībām nav saistīta ar īstenošanas uzraudzību vai kontroli ES līmenī, kas Eiropas Komisijai jāveic kā Līgumu izpildes uzraudzītājam. Rīcības plānā nav minēti tie noteikumu neievērošanas faktori, kuri nav saistīti ne ar neskaidrību, ne ar spēju trūkumu, piemēram, faktori, kas saistīti ar oportūnismu vai politiskās gribas trūkumu. Dalībvalstis, protams, ir jāatbalsta, taču izskatāmajā rīcības plānā paredzētie nesaistošie noteikumi nevar būt vienīgā stratēģija vides tiesību aktu ievērošanas uzlabošanai.

⁽¹⁾ OV C 18, 19.1.2017., 10. lpp.

⁽²⁾ COM(2018) 10.

1.6. Atsaucoties uz atzinumu ⁽³⁾, EESK aicina Komisiju papildināt šo rīcības plānu saistībā ar būtisko tiesu pieejamības jautājumu. EESK arī aicina skatīt jautājumu par tiesu pieejamības izmaksām pilsoniskajai sabiedrībai.

1.7. EESK arī uzsver, ka ir pastiprināti jā rūpējas, lai nekavējoties novērstu vides degradāciju, un ka vienmēr ir labāk izvēlēties novēršanas stratēģiju, nevis seku pārvarēšanas pasākumus. Lai sasniegtu šo mērķi, dalībvalstīm un Komisijai būtu stingri un saskaņoti jākontrolē vides tiesību aktu piemērošana, jo tas ir izteikti atturošs faktors, kas varētu lielā mērā novērst turpmāku degradāciju. Turklāt būtu lietderīgi rīkot ieinteresētajām personām un sabiedrībai paredzētas komunikācijas kampaņas, kuru mērķis būtu šos dalībniekus informēt un tādējādi stiprināt pilsoņu vērtību šajā jomā. Lai pilsoņi uzņemtos šo uzraudzītāju lomu, vides jomā būtu jānodrošina efektīva tiesu pieejamība.

1.8. Visbeidzot, EESK atzinīgi vērtē iespēju iecelt EESK pārstāvjus dalībai Vidiskās atbilstības un pārvaldības forumā. Šajā nolūkā EESK iesaka iekļaut tās sastāvā trīs EESK locekļus (pa vienam no katras grupas), kuriem būtu balsstiesības, nevis tikai novērotāja statuss.

1.9. EESK aicina Komisiju nodrošināt īstu un konstruktīvu dialogu ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām un ar Vidiskās atbilstības un pārvaldības forumu to dalībnieku viedokļa uzklaušanās nolūkā par vides tiesību aktu ievērošanu un vides pārvaldību. Komiteja uzsver, ka vides tiesību aktu ievērošanas kontekstā būtiska nozīme ir pilsoniskās sabiedrības organizācijām, jo tās ir struktūras, kas kritiski vērtē tiesiskumu, stāvokli kopējā labuma un sabiedrības aizsardzības jomā.

2. Vispārīgās piezīmes

2.1. Atzinumā "ES vides politikas īstenošanas pārskats" ⁽⁴⁾ un "Tiesu pieejamība valstu līmenī saistībā ar pasākumiem, ar kuriem īsteno ES tiesību aktus vides jomā" ⁽⁵⁾ Komiteja uzsvērusi, ka nepilnīga, sadrumstalota un nevienmērīga ES vides tiesību aktu piemērošana ir nopietna problēma daudzās ES dalībvalstīs.

2.2. Komisijas paziņojumā COM(2018) 10 final ir ietverts rīcības plāns, kura mērķis ir uzlabot ES vides tiesību aktu ievērošanu un vides pārvaldību.

2.3. Plānā paredzēta cieša Komisijas, dalībvalstu un speciālistu (inspektoru, auditoru, policijas darbinieku un prokuroru) sadarbība nolūkā veidot pārdomātu un sadarbspēju ES vides tiesību aktu ievērošanas kultūru; taču tā ir tikai neliela daļa no tā, kas nepieciešams, lai nodrošinātu vides tiesību aktu īstenošanu.

2.4. Minēto tiesību aktu īstenošanu kavē būtiski šķēršļi, kas saistīti ar ilgstošām problēmām (piemēram, difūzais ūdens piesārņojums, slikta gaisa kvalitāte, nepietiekama atkritumu apstrāde un sugu un dzīvotņu izsīšana).

2.5. Komisija lēš, ka šo tiesību aktu nepiemērošana katru gadu izmaksā 50 miljardus EUR.

2.6. Efektīvāk piemērojot šos tiesību aktus, iepriekš minētie ekonomiskie ieguvumi līdzī nestu daudzus citus ieguvumus (tie pozitīvi ietekmētu arī sabiedrības veselību un sabiedrībai ilgtermiņā nepieciešamos resursus).

2.7. Turklāt to mehānismu nepilnības, ar kuriem paredzēts nodrošināt minēto tiesību aktu ievērošanu un efektīvu pārvaldību ES, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī (arī kontroles trūkums), daļēji izskaidro trūkumus ES noteikumu īstenošanā.

2.8. Šie vājie mehānismi ir arī viens no faktoriem, kas rada negodīgu konkurenci uzņēmumiem un ekonomisku kaitējumu (piemēram, nodokļu ieņēmumu zaudējumu). Tas mazina sabiedrības uzticēšanos ES tiesību aktu efektivitātei.

⁽³⁾ OV C 129, 11.4.2018., 65. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 345, 13.10.2017., 114. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 129, 11.4.2018., 65. lpp.

2.9. Tādēļ Komisija ierosina rīcības plānu, kurā ietvertas deviņas darbības, kā arī ekspertu grupas ⁽⁶⁾ – Vidiskās atbilstības un pārvaldības foruma – izveidi.

2.10. Deviņas rīcības plānā ierosinātās darbības norādītas Komisijas dienestu darba dokumenta 1. pielikumā ⁽⁷⁾.

3. Īpašas piezīmes

3.1. *Paraugeiropas veidošana un pilsoņu aizsardzība*

3.1.1. Savienībai būtu jāuzņemas vadošā loma pasaulē vides un pilsoņu efektīvas aizsardzības jomā un jāpanāk, lai šis uzdevums tiktu uzskatīts par prioritāti. Tā kā daži tiesību akti jau ir pieņemti un panākts nozīmīgs progress, fakts, ka ES nekontrolē šo tiesību aktu pienācīgu piemērošanu liek izdarīt secinājumu, ka ES nav izmantojusi iespēju apliecināt pašas aizstāvēto vērtību ievērošanu un konkrēti ietekmēt notikumu gaitu.

3.1.2. EESK brīdina Komisiju, ka dažos kontekstos pilsoņu aizsardzības līmenis ir ļoti zems. ES tiesību aktu ievērošana visās dalībvalstīs ir ļoti svarīga, jo neatbilstība valsts tiesību aktiem sistemātiski mazina pilsoņu spēju pilnvērtīgi aizstāvēt savas tiesības un izmantot visas priekšrocības, ko viņiem sniedz Eiropas tiesību akti. Īpaši nozīmīgs šis aspekts ir vides tiesību aktu kontekstā, jo noteikumu, piemēram, gaisa kvalitātes standartu, neievērošana būtiski ietekmē cilvēka veselību.

3.1.3. EESK vērs Komisijas uzmanību uz savu atzinumu ⁽⁸⁾ un cer, ka Komisija to ņems vērā savā rīcības plānā un ka papildus noziegumiem, kas saistīti ar atkritumiem un dzīvo dabu, rīcības plāns attieksies arī uz noteikumiem, kas saistīti ar nanomateriāliem un endokrīnajiem disruptoriem, to kontroli un pārvaldību.

3.1.4. Tomēr EESK vēlas norādīt, ka tā atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos veicināt, piemēram, dronu un viedtālrunu lietošanu izmantošanu, lai ziņotu par kaitējumu videi vai konstatētu to un lai mudinātu dalībvalstis un vietējās un reģionālās pašvaldības (kā tas jau tiek darīts Īrijā) vai nu pašām tās izmantot, vai arī atbalstīt pilsoņu iniciatīvas, kuras ar šādu rīku palīdzību var uzlabot vides tiesību aktu īstenošanu.

3.2. *vienotais tirgus un ekonomiskie aspekti*

3.2.1. Vides tiesību aktu saskaņota piemērošana ir būtisks vienotā tirgus darbības faktors. Nekonsekventa vides tiesību aktu piemērošana rada netaisnīgas priekšrocības uzņēmumiem tajās dalībvalstīs, kuras šos tiesību aktus neievēro. Tas rada nevienlīdzīgus tirgus nosacījumus un raida negatīvus signālus ES uzņēmumiem.

3.2.2. Ir jāpanāk, lai visās dalībvalstīs noteikumi tiktu piemēroti konsekventi un lai būtu pārliecība, ka tie tiek piemēroti, un neatbilstības gadījumā vienādas sankcijas tiktu piemērotas visā Savienībā. Tas nodrošinātu tiesiskumu un radītu uzņēmumiem pašāvilību uz ES tiesību aktiem, vienlaikus arī veidojot uzņēmumiem vienlīdzīgus konkurences apstākļus visās dalībvalstīs.

3.2.3. Paziņojumā Komisija ir norādījusi, ka neatbilstība tiesību aktiem katru gadu izmaksā aptuveni 50 miljardus EUR. Komisijas pētījumā par tādu ieguvumu novērtēšanu, kas gūti ES vides tiesību aktu piemērošanas kontroles rezultātā (*Study to assess the benefits delivered through the enforcement of EU environmental legislation*) ⁽⁹⁾ norādīti arī nozīmīgi ekonomiskie ieguvumi, kurus var radīt vides noteikumu ievērošana. Tāpēc papildus ieguvumiem vides, veselības un tiesiskuma jomā vajadzētu būt arī skaidrai ekonomiskai ieinteresētībai, izmantojot efektīvus kontroles pasākumus un ES vides tiesību aktu pienācīgu piemērošanu, novērst turpmāku kaitējumu.

3.2.4. Kā jau tas paskaidrots Komitejas atzinumā "Rīcības plāns dabai, cilvēkam un ekonomikai" ⁽¹⁰⁾, EESK vēlreiz norāda Komisijai: lai pārbaudītu, vai vides tiesību akti un vides pārvaldība tiek īstenota efektīvi, ir nepieciešams vairāk cilvēkresursu un finanšu resursu. Jo īpaši trūkst līdzekļu izvērsto mērķu sasniegšanai, piemēram, bioloģiskās daudzveidības jomā.

⁽⁶⁾ OV C 19, 19.1.2018., 3. lpp.

⁽⁷⁾ SWD(2018) 10.

⁽⁸⁾ OV C 345, 13.10.2017., 114. lpp.

⁽⁹⁾ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/219e8506-9adf-11e6-868c-01aa75ed71a1>.

⁽¹⁰⁾ OV C 129, 11.4.2018., 90. lpp.

3.2.5. EESK arī vēlas, lai divpusējās vai daudzpusējās tirdzniecības sarunās ES attiecībā uz importētajiem produktiem sistemātiski panāktu ekvivalenci saviem sociālajiem un vides tiesību aktiem.

3.3. Komisijas noteiktā izpildes panākšanas procedūra

3.3.1. ES tiesību aktu pareiza īstenošana un piemērošana primāri ir dalībvalstu pienākums, savukārt Komisija ir Līgumu uzraudzītāja⁽¹¹⁾. Komisijas pienākums ir nodrošināt vides politikas instrumentu ievērošanu un rūpēties, lai dalībvalstis atturētos no jebkādiem pasākumiem, kas varētu apdraudēt ES vides politikas mērķu sasniegšanu⁽¹²⁾. Tajā pašā laikā Komisija var uzsākt izpildes procedūras saskaņā ar LESD 258. pantu.

3.3.2. Tā kā videi nodarītā kaitējuma sekas ir jūtamas pāri robežām, noteikumu ievērošana vienā dalībvalstī ir ļoti būtiska visām dalībvalstīm, kuras vēlas aizsargāt savus pilsoņus un novērst vides degradāciju savā teritorijā. Tādējādi Komisijai ir starpnieces loma, jo tai ir jāaizsargā gan šīs kopējās ES intereses, gan jānodrošina tiesu pieejamība pārrobežu konfliktu ietvaros.

3.3.3. Eiropas Parlaments un Padome 2013. gadā paziņoja, ka "turpmākajos gados galvenā prioritāte tiks dota Savienības vides *acquis* īstenošanas uzlabošanai dalībvalstu līmenī"⁽¹³⁾. Komisijas paziņojumā "ES tiesību akti: labāki rezultāti līdz ar labāku piemērošanu"⁽¹⁴⁾ ir uzsvērts, ka ir svarīgi, lai Komisija stratēģiski izmantotu izpildes nodrošināšanas pilnvaras un par prioritāti izvirzītu izpildes nodrošināšanas pasākumus attiecībā uz visbūtiskākajiem ES tiesību aktu pārkāpumiem, kas skar Eiropas pilsoņu un uzņēmumu intereses. Vides noteikumu ievērošana Savienībai ir ļoti svarīga, jo tā tieši ietekmē vienoto tirgu un pilsoņu veselību, un Komisijas izpildes panākšanas procedūrās tai būtu jāpiešķir skaidra prioritāte.

3.3.4. EESK vērs uzmanību uz pārkāpuma procedūras ieguvumiem, kas sniedzas tālāk par tūlītēju piemērošanu konkrētā lietā⁽¹⁵⁾. Efektīva izpildes procedūra dod skaidru signālu dalībvalstīm, ka Savienība piešķir augstu prioritāti pilsoņu un vides aizsardzībai.

3.3.5. Sistemātiska atbildības piemērošana par neatbilstību ir arī spēcīgs preventīvs pasākums, kas samazina noteikumu neievērošanu plašākā mērogā. Šāda pieeja vēl vairāk stiprinātu ES tiesību aktu uzticamību arī ārpus vides aizsardzības jomas un pozitīvi ietekmētu citas ES tiesību aktu jomas.

3.4. Tiesību aktu efektivitāte

3.4.1. Iespējams, ka atsevišķu ES politikas pamatnostādņu nepareizas interpretācijas dēļ (piemēram, labāka regulējuma stratēģija, kurā paredzētā vienkāršošana un eksperimentēšana ļauj pārkāpt noteikumus), daudzās valstīs pilsoniskās sabiedrības pārstāvības organizācijas ir konstatējušas plašu vides krimināltiesību vājināšanu un faktu, ka ir radīti šķēršļi, kas kavē pilsoņu piekļuvi tiesu iestādēm un vides pārvaldībai.

3.4.2. Turklāt vairākās ES vides politikās dalībvalstīm būtu drīzāk jācīnās pret nepilnīgu tiesību aktu īstenošanu, nevis ar šķietami pamatotas transponēšanas palīdzību jāievieš pārmērīgas papildu prasības. Šāda pārmērīga reglamentēšana valstu līmenī var radīt maldīgu iespaidu, ka dalībvalstis vēlētos rīkoties ar lielu vērienu, lai gan patiesībā tās nespēj nodrošināt ES vides tiesību aktu īstenošanu pietiekamā apmērā un rezultātā tos neievēro.

3.4.3. Paziņojumā norādītas trīs rīcības kategorijas tiesību aktu ievērošanas nodrošināšanai, bet nav ierosināti pasākumi katrai rīcībai atsevišķi. Visas ierosinātās darbības paredzētas atbilstības veicināšanai un spēju veidošanas pastiprināšanai dalībvalstu līmenī. Neviens no ierosinātajām darbībām neattiecas uz pašas Komisijas īstentiem uzraudzības vai izpildes panākšanas pasākumiem, un tādēļ rīcības plāns nav pietiekami saistošs un, visticamāk, nenodrošinās būtiskus uzlabojumus vides tiesību aktu ievērošanas jomā.

⁽¹¹⁾ Līguma par Eiropas Savienību (LES) 17. pants.

⁽¹²⁾ LES 4. panta 3. punkts.

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 20. novembra Lēmums Nr. 1386/2013/ES par vispārējo Savienības vides rīcības programmu līdz 2020. gadam "Labklājīga dzīve ar pieejamajiem planētas resursiem" (OV L 354, 28.12.2013., 171. lpp.).

⁽¹⁴⁾ OV C 18, 19.1.2017., 10. lpp.

⁽¹⁵⁾ OV C 81, 2.3.2018., 88. lpp.

3.4.4. Komisijas rīcības plānā nav ierosināti uzraudzības un izpildes panākšanas pasākumi ES līmenī. Pat saistībā ar ierosinātajiem atbalsta mehānismiem Komisija nav izmantojusi iespēju noteikt katrai darbībai skaidrus mērķus, lai varētu novērtēt to efektivitāti. Finansiālais atbalsts nav atkarīgs no izmaiņām dalībvalstu praksē, un tas neļauj precīzi prognozēt rezultātus, bet tas savukārt liek apšaubīt ierosināto pasākumu efektivitāti un lietderību.

3.4.5. EESK pauž nožēlu, ka nav pievērsta uzmanība sūdzību izskatīšanai un pārbaudēm, kas saistītas ar ES tiesību aktu īstenošanu dalībvalstīs. EESK pauž nopietnas bažas par to, ka politiskās gribas trūkums Komisijā var radīt situāciju, kad sūdzības netiktu izskatītas. Ierosināto pasākumu nesaistošais raksturs vēl vairāk pastiprina šīs bažas.

3.4.6. EESK uzskata: lai nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību, papildus vides tiesību aktu pareizai piemērošanai un labai vides pārvaldībai būtu jāraugās, lai tiktu ievērots princips par vides standartu līmeņa nepazemināšanu.

3.4.7. Paziņojumā atzīts, ka neatbilstībai ir dažādi iemesli, piemēram, noteikumu neskaidrība, neizprašana vai nepieņemšana, ieguldījumu trūkums, oportūnisms un noziedzība. Diemžēl Komisija nav sniegusi apmierinošu atbildi uz katru konkrēto iemeslu un ierosinājusi vienīgi pasākumus, ar kuriem paredzēts novērst neskaidrības un neizprašanu. Lai arī atbalsts dalībvalstīm ir nepieciešams, tā nevar būt vienīgā stratēģija vides tiesību aktu ieviešanas uzlabošanai, jo tajā nav ņemta vērā lielākā daļa faktoru, kuri nav saistīti ne ar neskaidrību, ne arī ar ierobežotajām spējām.

3.5. Tiesu pieejamība valstu un ES līmenī

3.5.1. EESK atgādina Komisijai, ka sistemātiska neatbilstība dalībvalstīs un valstu tiesu iestāžu veiktas pienācīgas tiesību aktu ieviešanas kontroles trūkums acīmredzami liecina par tiesiskuma īstenošanas problēmu valstu līmenī.

3.5.2. EESK mudina Komisiju ņemt vērā Komitejas ieteikumu par prejudiciālo nolēmumu pārraudzību, kas formulēts atzinumā par tiesu pieejamību⁽¹⁶⁾. EESK uzsver prejudiciālo nolēmumu lielo nozīmi ES tiesību aktu saskaņotības nodrošināšanā un neatlaidīgi aicina Komisiju sagatavot ziņojumu par to, kā valstu tiesas izmanto šo instrumentu un cik lielā mērā to ievēro.

3.5.3. EESK atgādina⁽¹⁷⁾, ka brīva piekļuve vides informācijai ir būtisks faktors, kas ļauj pilsoņiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām īstenot sabiedriskās dzīves uzraudzības funkciju.

3.5.4. EESK atzīst, ka pastāv atšķirības starp dažādu dalībvalstu tieslietu sistēmām, tomēr pauž nožēlu, ka nav skatīti jautājumi par tiesībām tikt uzklausītam tiesā un par izmaksām, kas saistītas ar lietas nodošanu valsts tiesai. Abi minētie aspekti rada būtiskus šķēršļus pilsoņu un patērētāju pārstāvības organizācijām, kā arī sociālo un vides interešu aizstāvības organizācijām, kuras vēlas, lai valdības un lielie uzņēmumi būtu atbildīgi par savu rīcību valstu tiesu priekšā.

3.5.5. Neraugoties uz to, ka ir atzītas pilsoniskās sabiedrības organizāciju tiesības tikt uzklausītām tiesā, EESK vēlreiz norāda (kā jau iepriekš minēts tās atzinumā⁽¹⁸⁾), ka lielākajai daļai pilsoniskās sabiedrības organizāciju ir ļoti ierobežoti finanšu resursi un tādēļ ieinteresētajām personām tieša bieži vien nav pieejama. Turklāt šie šķēršļi neļauj pilsoniskās sabiedrības organizācijām veikt darbu, kas sekmē spēkā esošo tiesību aktu pareizu īstenošanu, kam ir būtiska nozīme tiesiskuma aizsardzībā.

3.5.6. EESK arī brīdina, ka ir svarīgi ievest mehānismus, kas novērstu tiesu sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu. Šis aspekts ir jāņem vērā, lai nodrošinātu tiesu pieejamību pilsoniskās sabiedrības organizācijām. EESK tomēr uzsver priekšrocības, kas saistītas ar tiesu pieejamību minētajām organizācijām, jo tā dod iespēju aizsargāt patērētājus, veselību un vidi visas sabiedrības interesēs. Tas nozīmē, ka noteikumiem, kas attiecas uz ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu, ir jābūt konkrētiem un mērķtiecīgiem, lai tie netraucētu nozīmīgo darbu, ko veic pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kuras veicina tiesību aktu īstenošanu.

⁽¹⁶⁾ OV C 129, 11.4.2018., 65. lpp.

⁽¹⁷⁾ OV C 345, 13.10.2017., 114. lpp.

⁽¹⁸⁾ OV C 129, 11.4.2018., 65. lpp.

3.5.7. Komisijas un Eiropas tiesu nespēja nodrošināt ES tiesību aktu ievērošanu apdraud tiesiskumu, mazina pilsoņu, dalībvalstu un uzņēmumu pašvērtību ES tiesību aktiem. Tā veicina tiesu nepieejamību pilsoņiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un uzņēmumiem, radot aizvien lielāku neuzticēšanos Komisijas un tiesu efektivitātei un mazinot uzticību Eiropas Savienībai kopumā.

3.5.8. Turklāt paziņojumā nav apskatīti divi ES līmenī sensibli jautājumi, kas saistīti ar Eiropas tiesneša pieejamību: —

- jautājums par Savienības tiesu pieejamību, kas tika uzsvērts Orhūsas konvencijas pušu sanāksmē un ir saistīts ar ES iestāžu iekšējo darbību (piemēram, Komisija pārāk ātri nolemj izbeigt sūdzību izskatīšanu),
- jautājums par atsevišķu tādu valstu tiesu ieradumiem, kuras atsakās nosūtīt prejudiciālus jautājumus un tā vietā tos izskata pašas, pārkāpjot Līgumus un interpretējot Savienības tiesību aktus, dažreiz pieņemot absurdus nolēmumus (piemēram, Francijā, valsts ziņotājs Valsts padomē (*Conseil d'État*) ir norādījis tiesnešiem, ka ir lieki sūtīt prejudiciālu jautājumu Eiropas Savienības Tiesai, jo tā attiecīgo jautājumu nekad nav skatījusi).

3.5.9. Tādēļ EESK aicina Komisiju konkrēti ietvert iepriekš minētos aspektus, kas saistīti ar tiesu pieejamību valstu un Savienības līmenī, lai panāktu, ka tiktu pieņemta visaptveroša pieeja, kas dotu labumu pilsoņiem un aizsargātu viņu veselību un pašreizējo un turpmāko dzīves vidi.

Briselē, 2018. gada 23. maijā

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Luca JAHIER*
